

Imperialisme Arendt en Mbembe-7

Maieutiek voorjaar 2023
Petra Bolhuis

1

Rassenclassificatie

- 1775 de Buffon schrijft de eerste wetenschappelijke indeling in 4 rassen.
- N-woord is de groep die dierlijk is en zich daar niet uit los kan weken en zich dus niet tot een beeld en gelijkenis van God kan opwerken en hij kan ook zijn wereld niet vormgeven.
- Ras wordt nu iets dat gebruikt wordt voor dieren en voor mensen (van) buiten Europa.
- Het bestaat niet als eenduidige definitie. Het N-woord kan ook gaan over mensen die een plantage hebben, slaaf gemaakte zijn en zich verzetten of zich aanpassen. Maar dat doet er allemaal niet toe. Vanaf dit punt zijn zij hun burgerschap kwijt. In 1720 worden wetten aangenomen die hen uitsluiten van rechtsgelijkheid in VS, waar dat in West Indië (Meestal bedoelt men delen van Midden-Amerika, het huidige Caraïbisch gebied en de koloniën in het noordelijke deel van Zuid- of Latijns-Amerika.) al langer het geval was.
- Er zaten nog gaten in de ras onderscheidingen, maar kwetsbare witten willen graag duidelijkheid over hun status en dat scherpt het onderscheid aan.

Maieutiek 2023

2

2

Wettelijk rassenonderscheid (35)

- Waar het begint met een verandering van narratief gebaseerd op economische belangen wordt het 'waargemaakt' door wettelijke onderscheid.
- Juridisch verlies van status als rechtspersoon (35),
- Wie onder het N-woord valt wordt iemand roerend goed (VS 1720)
- Hier geldt wat Foucault in *Discipline toezicht en straf* uitlegt als rechten illegalisme. Waar de lagere klassen meer 'goederen illegalisme' plegen waartegen opgetreden wordt, pleegt de klasse die de wetten maakt 'rechten illegalisme', waarvan men kan besluiten dit illegale uiteindelijk ook op te nemen binnen de wet, het helpt daarbij als je tot de groep behoort die de wetten maakt. (F. 1889, blz. 121)

Maieutiek 2023

3

3

De 21ste eeuw (36/37)

Nieuwe varianten van het biologisch racisme steken de kop op;

- Genetische manipulatie, DNA-profielen, embryoselectie of het wegnemen van raciaal geachte kenmerken waardoor die het stigma worden van achtergestelde 'anderen'. Biologische markers worden gekoppeld aan (toekomstig) afwijkend gedrag,
- Burgerschap vraagt ingrijpen en selectie en in ruil daarvoor is er bescherming.(38)
- Wil die territoriale bescherming effectief kunnen worden gewaarborgd, dan moet eenieder op zijn plek blijven; dan moet wie op een bepaald nationaal grondgebied zijn leven heeft en ergens naar toe gaat, te allen tijden zijn identiteit kunnen bewijzen (...) de achterliggende idee is dat optimale beveiliging staat of valt met het invoeren van wereldwijde systemen (..) (blz. 38/39)

Maieutiek 2023

4

4

Verontrusting

- Data van 'het andere lichaam' moeten herkend kunnen worden. De fysionomie van het migrerende subject noemt Mbembe dat. (41)
- Mbembe voorziet een wereld waarin veiligheid bestaat bij gratie van subjecten die zelf veilig zijn, omdat ze toezicht houden. Maar degenen die een niet-subject status hebben moeten onderscheiden worden en staan aan de andere kant van de veiligheid; ras, religie, taal en genetische code zijn afleesbaar (immers hoe anders kunnen de subjecten weten wie erbij horen) en daardoor is er een voortdurende waakzaamheid, controle en uitsluiting nodig. De staat van vrede gaat meer en meer op die van oorlog lijken. (41)

De modernisering van het N-woord

- Waar er eerst geen eenheid was tussen slaven in de VS, de zwarten in de Caraïbische wereld en Afrika onstaat dat wel en die eenheid is mede ontstaan onder druk van het gezamenlijk verzet tegen racisme.
- Crummel, een 19de eeuwse zoon van vrije zwarte ouders in de VS werd missionaris in Liberia en een voorvechter van rechten van kleurlingen. Hij heeft het over 'Afrika met zijn kinderen en zonen in verre landen, (dat) een gemeenschap vormt op grond van verwantschap'. (43)
- Afrika gaat vanaf dat moment een rol spelen als een nostalgisch gebied dat 'van ons' was voor alle vernederingen begon. Tegelijkertijd is er focus op exodus uit de VS én het vrijmaken van Afrika.
- De Amerikaanse zwarte is nu verder ontwikkeld, de Afrikaanse heeft de oerkracht behouden. Dat amalgaan wordt 'de zwarte rede'. (45) die altijd doorkruist wordt door de overwegend witte westerse rede waar het zwarte subject weer object wordt. (46)

Identiteits- oordeel of verklaring

- De westerse visie op degenen die met het N-woord worden aangeduid is een altijd oordeel.
- De zwarte mens kan over zichzelf zeggen dat hij niet daar is waar men (witte wetenschap) hem zoekt, maar wat staat daar dan tegenover?
- Literair en qua bronnen zoekt de zwarte rede een 'tegenover' dat een eigen identiteit en een eigen geschiedenis van de vrijheid moet gaan opleveren.
- Wie zijn de hoeders van deze lijn van onderzoek? Internationale veel reizende mobiele mensen. Mondialisering en kosmopolitisme speelt een belangrijke rol. Er wordt gezocht naar taal die de zwarte rede kan uitdrukken, maar men doet dit altijd in een veld dat qua woorden al is verdeeld in kleuren en rassen. Daarom is het opheffen van dichotomieën deel van dit discours. (zwart-wit, dier-ratio, feit en verhaal)

Maieutiek 2023

7

7

Overschot /overbodigen

- In het beschrijven van wat de zwarte mensen belichamen raakt Mbembe aan de analyse van Arendt over de overbodigen.
- Hij geeft aan dat het fysieke onderscheid alleen noodzakelijk is omdat het kapitalisme vraagt om een onderscheid dat gemakkelijk is en bruikbaar in het stadium van ontwikkeling dat niet iedereen wil laten meedelen in de winst, maar wel mensen af en aan nodig heeft als arbeidskracht. (Marx en de meerwaarde theorie)
- De term ras wordt gebruikt om een deel van de mensheid tot gebruiksgoed te maken. Dan hoeven zij niet te worden meegenomen in recht en wet, want daar staan ze nu officieel buiten. Alle banden die lijken op menselijke banden kunnen nu worden ontzegd, alle waardigheid kan worden losgelaten. "Het ras is dus een hulpmiddel om het overschot een naam te geven en het aan te wenden voor onbeperkte verspilling en verbruik" (56)

Maieutiek 2023

8

8

Verbetering in de 20ste eeuw?

- Twintigste eeuw kende grote aandacht voor het exotische*. Dit sluit aan bij Arendt analyse van de positie van Joden in die tijd; je moest erbij horen maar om dat te laten slagen moest je laten zien dat je anders was, maar té anders was weer beangstigend en leidde tot afstand.
- <https://cobra-museum.nl/tentoonstelling/cobra-en-noord-afrika/>
- Het exotische was ook een weg terug naar de bron, toen alles nog goed was. Vergelijk ook met de 18de eeuw waarin de nobele wilde* en natuur bij Rousseau een grote rol spelen.

*zie voor term ook https://www.dbnl.org/tekst/taa014200601_01/taa014200601_01_0111.php

Fanon* (1952) laat de psychologie erachter zien

- De taal van de voormalige overheerser blijft een rol spelen. Hij beschrijft een psychoanalyse van het zwart zijn a.h.v zijn eigen ervaringen op Martinique. (Antilliaans eiland departement van Frankrijk)
- Hij schrijft over hoe een man uit de kolonie naar een stad in Frankrijk gaat en al anders loopt als hij weet dat hij gaat; hij past zijn taal en zijn tred aan. Als hij terugkomt voelt hij zich veranderd en anderen kijken tegen hem op, maar als hij een stap fout doet wordt hij belachelijk. Hij moet alle clichés hebben gezien en gedaan. Het is én minderwaardigheid én meerderwaardigheid. Mensen die verhuizen gebruiken het 'dialect' Creools alleen tegen het personeel. (vergelijk met de term assimilatie bij Arendt) Men zegt; "Hij spreekt beter Frans dan..." Maar dat is raar, want wie daar woont is Frans en zijn taal is dus ook Franse taal.

* Bron Black skin, white masks 1952